

Kirja-arvostelu

Herättävä matka murhaajan ajatuksissa

F.M. Dostojevskin rikosromaani *Rikos ja Rangaistus* (1866) on mielenkiintoinen ja omaperäinen teos murhaajan, venäläisen Raskolnikovin, elämästä ja ajatuksista. Romaani on Dostojevskin kuuluisin teos sekä maailmalla tunnettu klassikko. Teos perustuu 1800-luvun puoliväliin Pietariin, joka sijaitsee Venäjällä.

Romaani kertoo Raskolnikovin elämästä ennen ja jälkeen murhan, sekä sen vaikutuksesta muihin romaanin henkilöihin. Teko alkaa näkyä hänessä fyysisinä ja psyykkisinä oireina, ja juonessa seurataankin niiden vaikutusta häneen. Juonen eteneminen on selkeä ja helposti ymmärrettävä, sillä se kuvaa tarkasti henkilöiden ajatuksia ja heidän tunteitaan. Tapahtumat ovat uskottavia, mutta hieman pitkäveteisiä. Niiden tarkka kuvaus on pitkästyttävää, joten kirjan lukeminen oli paikoitellen itselleni hidasta ja väkinäistä.

Kirjan henkilöhahmot ovat mielenkiintoisia, sillä jokaisella heistä on täysin omanlaiset luonteenpiirteensä, jotka tekevät heistä ainutlaatuisia. Lukiessa päähenkilöä oli helppo ymmärtää, sillä hänen elämänsä ei ollut helppoa. Huono puoli romaanin henkilöissä on heidän nimiensä muistaminen. Melkein kaikilla heistä on monta kutsumanimeä, jotka saattoivat ilmestyä missä vain teosta. Esimerkiksi Raskolnikovia kutsutaan myös nimellä Rodion Romanovits, mutta se täytyi päätellä romaania lukiessa itse.

Henkilöiden suhteet ovat monimutkaisia, ja esimerkiksi Raskolnikovilla ei ole yhtään ihmissuhdetta, joka ei olisi riitaisa. Mielenkiintoista muista henkilöistä jakautui Raskolnikovin mielipiteiden mukaisesti: pidin henkilöistä, joista hän piti ja en pitänyt henkilöistä, joista hän ei pitänyt. Sen vuoksi voisin sanoa teosta vaikuttavaksi rikosromaaniksi, sillä niiden tarkoitus on saada lukija samaistumaan rikoksen tekijään, ja niin minulle kävi teosta lukiessa.

Teoksen tunnelma vaihtuu jatkuvasti Raskolnikovin tuntemusten mukaisesti ja on tämän vuoksi sekava. Se on usein vihamielinen, ärsyyntynyt ja ahdistava, sillä Raskolnikovin mielenterveys on järkkynyt hänen tekemänsä murhan takia. Kirjan kohokohta on mielestäni hetki, jolloin Raskolnikov tajuaa virheen teoriastaan yli-ihmisistä, sillä silloin tunnelma muuttuu vähemmän raskaaksi ja tapahtumat ovat helpommin käsiteltäviä. Raskolnikovin mielenterveys paranee tajuamisen myötä. Hän myös antaa tämän jälkeen mahdollisuuden itselleen rakastaa ja tulla rakastetuksi, joten hänen elämänlaatunsa paranee sen myötä.

Rikoksen ja rangaistuksen teemoja ovat mielestäni pääosin rikos, rangaistus, hyvitys, usko ja katumus. Teos käsittelee niitä monipuolisesti koko tarinan ajan. Teemat näkyvät mielestäni hyvin Raskolnikovissa. Hänen teoriansa paremmista ja huonommista ihmisistä epäonnistuu, kun hän tajuaa olevansa huonompien ihmisten osassa. Ennen tätä hän oikeutti tekonsa sillä, että hän uskoi olevansa parempien ihmisten luokassa, niin sanottu Napoleon. Uskoa edustava Sonja auttaa häntä näkemään, että anteeksiannon voi saada katumuksen kautta.

Kirjan nimi kuvastaa teoksen sisältöä hyvin. Teos tarkastelee Rikosta ja rangaistusta teemoina todella tarkasti. Siinä rikos näkyy esimerkiksi Raskolnikovin tekemässä murhassa, joka aiheuttaa kirjan tapahtumat. Rangaistus näkyy kirjassa syytöksenä murhan tekijälle, jota teoksessa etsitään, sekä Raskolnikovin järjen menettämisenä. Kirja käsittelee henkilöiden moraaleja ja ajatuksia rikoksia ja rangaistuksia kohtaan.

Olen sitä mieltä, että kirja sopii sellaisille, jotka ovat kiinnostuneet murhaajan ajatuksista sekä moraalien selvittämisestä. Kirja sopii myös heille, jotka haluavat lukea maailman klassikkona pidetyn teoksen. Kirja käsittelee eri aikaan ja olosuhteisiin perustuvaa käytöstä, joten siitä saa selville hyvin ihmisten arvoja ja käsityksiä 1800- luvun puoliväliltä. Antaisin kirjalle arviona 3.5/5, sillä teos oli erittäin omalaatuinen ja lähestyi sisältöänsä murhan kautta, mutta oli paikoitellen pitkäväteinen ja vaikeasti ymmärrettävä.